

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pre afara la c. r. poste cu bani gu'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretulu prenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 27. ANULU XX.

Săbiu, in 2/14 Aprile 1872.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Cu 1 Aprile se deschide prenumeratiunea nouă la „Telegrafulu Romanu” pre langa condițiunile espuse in fruntea foiei.

Cu acést'a ocașiune rugămu pre p. t. abonanti a scrie lamuritu loculu aflărei densiloru și post'a ultima, încatu sa corespunda cu numirea postei ultime in limb'a oficiale; in fine sa grabesca cu abonamentulu pentru că sa ne scimu orientă cu tiparirea esemplarielor.

Editor'a.

Motivele și rezultatele passivității.

X. Stimatii nostri cetitori voru fi observatu, ca — pre cându amu inceputu ciclulu acestoru articuli, tendința noastră a fostu, de a analiză motivele și rezultatele passivității politice a româniloru ardeleni mai afundu și cu deameruntulu, și prin urmare, ca cele ce le-am tratatu până acum se potu consideră numai de intruducere in materi'a, ce ni o amu luat de obiectulu discusiunei. Dara homo proponit — deus disponit. —

Dupa dechiaratiunea ce o a datu „Albin'a” in numerulu ei 25. (reprodusa și in foia noastră in nrulu trecutulu și de astadi) referitoria la tratatulu nostru acést'a, — noi privim problem'a noastră de resolutiva, — și asiă și noi ne vedemu indemnati a pasi mai rapede către incheierea acestui ciclu de articuli, cu atât'a mai vertosn, cu câtu și tempulu și actiunea nouloru alegeri dietali ne intetiesce spre aceea.

Intru adeveru trebuie sa martorisim, ca susu amintit'a dechiaratiune a jurnalului „Albin'a”, care pre noi ne-a surprinsu cu deplina satisfaciune, a facutu unu servitiu mare — nu nóue, pentru ca acést'a nici nu o amu acceptatu, dara — insusi causei nationale comune a tuturor româniloru, — și deca „Albin'a” ni a facutu acelu complimentu, ca „Tel. Rom.” prin poterea argumentelor se — a spartu fundulu la bute, a desfundatu cestiunea”, apoi și noi cu placere i reintorcemu complimentulu, dicendu: ca „Albin'a” cu votulu seu de arbitru, prin care a decisu disput'a intre activisti și passivisti, a aflatu acelu cercu, care e aptu de a adună și a stringe iera toate părțile constitutive a vasului nationale, in care sa readunăm concordia și solidaritatea nationale cea risipita de siese ani încóce.

Mai multu! noi dechiarăm și aceea, ca e o virtute politica, deca unu barbau seu diurnalu nationale, care a aপরatu câtu-va tempu unu programu de purcedere, dupa ce s'a convinsu de ulterioara ei nepracticaveritate, are curagiulu de a recunósce acést'a, și barbatia de a fi justu parerei, pre care o justifica și desvoltarea situatiunei. — In politica logic'a cea stricta a principiiloru abstracte nu pôte avé ad libitum totu-déun'a locu, — ci dupa parerea noastră — calcululu politicu e o problema matematica, a cărei quod erat demonstrandum nu pôte fi dedusu din alte cifre, decâtu din cifrele cele positive ale circumstărilor și factoriloru politici din presentulu celu totu-déun'a.

Dupa ce asiă dara „Albin'a” ne-a intielesu pre deplinu, și din acést'a impregiurare potemu fi firmi in credința noastră, ca și de aci innainte ne vomu poté intielege, aru mai remané, că sa ne tragemu calcululu și cu cele-lalte diurnale române.

Ce se atinge de „Federatiunea”, de-si noi nu ne potemu radica până la inaltimea chiamărei sece cele poetice, de a reformă cart'a Europei pre basea principiului confederale, — totusi credem, ca — deca dens'a in discusiunea ei cu noi va avé aplecarea, de a so coborí pre terenulu celu ce-va mai angustu și mai prosaicu alu trebiloru noastre speciali române interne despre o parte, iera de-

spre alta parte nu va mai trage unele miscări curatu locali, și trebi particulari, precum a fostu de exemplu banchetuirea cea negenabile a brasioveniloru și alte asemenea (—) că de peru in susu la altitudinea ecuilibrului europénu, ne vomu intielege pré usioru și cu dens'a, cu atâtu mai usioru, cu câtu — deca suntemu bine informati — și redactorulu ei a devenitu la o convictiune, ce corespunde mai multu cerintelor presentu.

Mai cu greu — ne temem — ca ni va succede o cointielegere cu „Gazet'a Trans.” nu numai pentru ca sorgentele politice de passivitate absoluta și prin urmare și scisiunea nationale urmata din acea politica gresita a fostu și mai este insusi „Gaz. Trans.” — dara și pentru aceea, pentru ca mai prospetu amu observatu, ca, pre cându celelalte diurnale, celu putienu au avutu pacientia de a nu ne conturbă in desvoltarea pareriloru noastre până la fine, — „Gaz. Trans.” in nr. 22 ni striga, ca nu ni s'a mai facutu lenes și mai și grétia de a continuă o materia asiă de seriósă și urginte, precum e cestiunea de fatia. Apoi „Gaz. Trans.” mai are și aceea maiestria démna de missiunea ei, ca ea acoperindu-se sub scutululu celu sacru alu nationalismului, sciendu bine ca fatia cu acést'a nu potemu redica nici o arma, nóue ni denéga ori-ce simtiu nationale, dechiarându-ne de teritiure dupa caruti'a gubernamentale etc.

Deca „Gaz. Tr.” până acum ori n'a potutu, ori n'a vrutu sa ne intielega, noi nu vomu intrelassă inca odata de a ne precisă și mai francu, și mai apriatu positionea, pre care amu statu totu-déun'a, stămu și astadi, și vomu stă totu-déun'a, — și de nu ne vomu intielege nici asiă, apoi nu ne va remané alt'a, decâtu a caută pre „Gaz. Tr.” tocmai dupa culisele scutulu, de dupa care ne ataca, că asiă demascandu-o, sa o potemu infatisia in adeverat'a ei toaleta, că sa o cunósca asiă și favoritulu ei — Camiliu, — ce o secundéza in „Romanulu” din 13 Fauru și 15 Martiu etc.

Din ulterioara noastră discusiune publiculu cetitoriu va poté relevá și aceea, deca și in câtu are „Tel. Rom.” vre-o solidaritate de pareri cu noulu diurnalu „Patri'a”, și in câtu nu.

Până atunci trebuie sa ne reintorcemu iera la „Albin'a”, vedindu-ne provocati de a o chiarifică și in privinti'a acelorurme de indoiéla, ce ni le-a lasatu printre sirurile susu-laudatulu ei articulu din nr. 25.

Se vede adeca intre altele, ca „Albin'a” inca nu e pre deplinu odhnita in privinti'a cestiunei, deca activisti suntu mai aplecati partidei gubernamentale seu cum o mai numescu — deakiane, și deca ei acum suntu resoluti de a trece cu totul in castrele stângei opositionale? — Noi bucurosu i turnăm bentura curata in pocalulu acestoru dubietăti a ei, — și spunemu dreptu ca intrebarea ast'a ne-a venit cam paradoxa, pentru ca noi eram in acea firma credința, ca „Albin'a” și până acum a observatu, ca „Tel. Rom.” nici odata nu a luat rol'a asup'a sea de a aপরá vre-o partida din diet'a presenta fatia cu alta partida de acolo. Noi deca amu datu vre-odata complacerea noastră vre-unei'a din acele partide o amu datu numai acelei'a și numai acolo, unde amu vedutu mai multu simtiu de dreptate și de ecuitate, iera unde acést'a nu amu aflatu, acolo tocmai asiă amu combatut pre partid'a gubernamentale, că și pre cea opositionale, iera de ingagiatu a priori, nu ne-amu potutu ingagiă cu nici un'a. Dupa parerea noastră și până acum loculu ablegatiloru români nu eră nici in drept'a nici in stâng'a, ci poté mai potrivit la midilocu, de unde sa póta — dupa cerinti'a intereselor nostre — sa spriginésca pre acea partida, care e mai justa cu noi, și e și capace de a ne și impliní justele nostre dorintie, iera unde nu voru aflá la nici un'a ascul-

tare, sa nu spriginésca pre nici un'a, ci sa se spriginésca ei insisi pre sine. *)

Condit'a fractionei polone, care in senatulu cislaitanu are fatia cu partidele cele principale de acolo totu cam aceeași situatione, că români din parlamentulu Ungariei, ni pôte servi in multe privintie de indigitare și indreptariu.

Dara sa nu preocupăm cestiunile despre care ne potemu intielege și mai târdiu, de asta data rugămu pre Albin'a a se indestulă și cu atât'a, alta data bucurosu ne vomu desluci și mai pre largu, — ba sperăm, ca indata ce se va restabili concordia și solidaritatea nationale, atari cestiuni se voru deslegă de sine insusi.

Si altu-cum scopulu nostru de asta data a fostu de a ne intalbi fratiesce la urn'a electorale, iera in cele ce au sa urmedie de aci incolo, noi bucurosu ne supunem la ori-ce purcedere rationale, și deca „Albin'a” se mai indoiésce câtusi de putienu de firmitatea și independința activistiloru, sum de convingere, ca acesti'a bucurosu voru cede toate cele 10—15 locuri de ablegati români ardeleni passivistiloru, — numai conscientia noastră cea firma, ca anim'a activistiloru nu palpita mai putienu pentru binele și viitoriulu natiunei sece, decâtu a passivistiloru, — nu o vomu cede nici odata.

Consimtim și noi cu „Albin'a”, că candidatii nostri de ablegatura sa se designede din cei mai probati și independinti barbati, și ast'a va trebui sa fia problem'a unei bune conduceri centrale, iera modulu și midilócele pentru asecurarea reusirei alegoriloru, sa le lasăm parte mare și la bun'a chibșuintia a respectiviloru alegatori; — dela caracterulu, solidaritatea și bun'a intielegere a acestoru a va depinde totul.

In fine ce se atinge de temerea, ca ce atitudine voru luá ungurii și sasi ardeleni fatia cu o solidaritate a româniloru la alegere, — acést'a e treb'loru, noi sa ne facemu datori'a noastră. Amu disu dejă in articulu precedentu, ca rezultatulu alegerei aterna nu numai dela cantitatea și calitatea dreptulu electorale, dara și dela sciința și dexteritatea aplicărei lui, și aci mai adaugem, ca invingerea obstaculeloru, ce ne potu intimpiná la alegere, va depinde dela presentia de anima și reculegere noastră fatia cu ori-ce eventualități, de aceea amu și premersu cu parerea, ca modulu și midilócele pentru asecurarea rezultatulu in singuratecele cercuri electorali trebuie parte mare lasate și la bun'a combinare a impregiuráriloru locali prin respectivii alegatori.

Deca totusi avem vre-o temere fundata, apoi acést'a nu pôte fi alt'a, decâtu apathia, indiferentismulu și nedisciplin'a, pôte și contra — ingagiamentele, in care a cadutu poporulu celu parasitu de inteliginti'a sea in urm'a nenorocitei politice de passivitate absoluta; și aci nu e altu midilocu de

*) Unu esemplu din trecutulu: La desbaterea legei municipale ablegatii români au avutu dreptu sa combata votulu virilu și sa votodie in contra lui; — dara dupa ce acést'a s'a primitu in principiu, și desbaterea se restrinsera numai la intrebarea aplicărei lui, — adeca deca virilii suntu de a se alege prin curia celoru mai mari contribuenti, seu sa se aplice ordinea contribuentiloru dupa marimea contributiunei lor, apoi de-si din punctulu de vedere alu liberalismulu constitutionalu din ceste două pareri, cea dintâiu aru fi fostu mai preferibile, totusi din punctulu de vedere alu folosulu, parerea din urma, care eră a maiorității pentru noi români eră mai putienu stricaciósă decâtu cea dintâiu a opositionei, pentru ca la casu deca virilii s'aru fi instituitu prin alegere, atunci — afara de Fagarasiu și Nasendu — in toate cele-lalte comitate și in curia virile români alesi nu amu fi vedutu, pre cându dupa ordinea constitutionalu d. e. in comitatulu Aradulu amu acum vre-o 50—60 virili. — Eata ca nu totu ce e liberalu, e și folositoriu.

maniere, decâtă că cu poteri unite sa ne încordăm cu totii de a îndreptă în timpul celui scurt de 5—6 săptămâni, ce a stricatu inertă passivității de 5—6 ani încete, — și la această încordare noi bucurosu vomu dá totu concursulu.

Cele-lalte partide dejă s'au constituit în comitete centrale și locale, și si-au designatu candidatii. — Sa grabim și noi, ca fugit interea, fugit irremediabile tempus.

(Va urmă.)

Universitatea în Clusiu.

În fine și Transilvani'a are sa se bucure de acela înaltu institutu, sub a căru adumbrare are sa se desvôle procesulu celui înaltu alu culturii științifice. Șciirea adusa de telegrafulu electricu, despre înființarea universității în Clusiu înca în anulul acest'ă, ne îndreptătesce la presupunerea acelei bucurii generale ce o atinserăm în vre-o câte-va cuvinte.

Inse nici o rosa fără spini. Și la noi spinii suntă mai desi, mai de multe ori și mai mari decâtă rosele.

Pâna acum și a fostu diferenția de pareri, în privinț'a limbii de propunere. S'au scrisu articuli, s'au scrisu broșuri în privinț'a acest'ă, dară înca nu s'a lamuritu opiniunea publică pozitivă: că sa fiă numai limb'a cea magiara limbă de propunere, s'eu și cea româna! Esperienț'a de pâna acum ne însuffă temerea, ca abiă se va consideră limb'a româna. Ba „K. K.“ ne promite de acum exclusivitatea limbii magiare, dicendu cu referinț'a la o suplica a junimeii române din Pest'a, subtervuta dietei prin dep. Dr. Al. Mocioni, ca dorinț'a acest'ă este o dorinț'a ultraistă, ca limbile cele multe la o universitate aru împedecă desvôlțarea cunoscinților științifice; ca științ'a nu are naționalitate și ca românii de unde aru luă barbatii cei mulți de specialitate, pentru că sa corespunda dorințiloru din petitiune.

Nu putem procede la răspunsulu, mai bine la reflecțiunea acestor oglindături ale unei părți considerabile de opiniunea magiarilor ardeleni în chestiunea de fată, pâna nu vomu pune și noi din parte-ne întrebarea, ca pentru cine se înființecă universitatea? pentru locuitorii țierei? s'eu exclusiv numai pentru magiari? Și decâtă numai pentru magiari, cegetă guvernulu, ori țier'a a înființecă o universitate deosebită și pentru români?

Cândă amu șci ca casulu celui din urma înca este unu ce, ce se planuesce în sinulu ministeriului, s'eu în sinulu reprezentanțiloru țierei, amu avé ore care linișce și amu staru mai multă pre lângă

aceea, că distanț'a temporală dela înființarea universității magiare pâna la înființarea celei române sa nu fiă asiă de lungă, precum a fostu dela cea dintâiu vorba despre universitate în Transilvani'a pâna în diu'a de astadi.

Dară despre intențiunea guvernului de a înființecă o universitate românească, aici s'eu dincolo de delulu mare între români, nu avemu înca nici o șciire și de aceea eram aplacati a crede, ca universitatea ce se va înființecă în Clusiu va fi a țierei și pentru țiera, țiera nu exclusiv a magiarilor.

Ni se va obiectă pôte ca la universitatea din Clusiu voru poté participă și români că ascultatori de ori-ce științ'a. Cumca voru fi și românii t o l e r a t i sa o cercetecă și sa asculte științiele în țrens'a o credem bucurosu, pentru ca la câte universități au fostu români pâna acum: unguresci, nemțiesci, francesesci, italianesci, spaniolesc, englezesci, rusesci, grecesci, de nicairi nu au fostu dati afară, ci preste totu loculu au potutu studiă în rendu cu alții și a ajunge și graduri academice.

Deacă inse românii în țier'a și patri'a lor, unde suntă cetățieni egali ai statului, nu voru avé mai multă dreptu la institutele de învățământu decâtă în strainatate, atunci în ce se cuprinde egal'ă îndreptățire și dreptulu de cetățieni ai statului?

Se vede dară ca dorinț'a românilor depusa în petitiunea susu amintită nu e ultraistă nici decum, ci ea are înșinea ochiloru limitele dreptului, carele totu-déun'a e mai riguros decâtă o generosă ecuitabilitate, și cu dreptulu seu în mâna pretinde națiunea româna a fi partasia adevărată la beneficiulu culturii, care se face din și pre banii și ai sei.

Ceea ce privesce jignirea desvôlțării științiloru prin multimea limbiloru de propunere, este o temere cu totul nefundată. Catedrele unei universități suntă independenți unele de altele; pentru un'a și aceeași științ'a trebuie sa fiă celui puțin câte doi, potu fi și mai mulți, propunetori, decâtă e sa nu fiă universitatea numai cu numele universitate. Deacă va fi asiă, atunci ce vatemare pôte sa aducă știinției, cândă pre un'a din două catedre se va propune în limb'a româna, pentru ca este dreptu ceea ce dăce „K. K.“, pôte fără de a șci ce dăce; „șciinț'a nu are naționalitate“: totu un'a i este ori se va propune românești ori ungurești. Va fi inse unu castigu chiar și pentru magiari, decâtă se va propune și românești la universitate, pentru ca voru avé ocaziune sa înveție românești, ceea ce le este forțe de lipsă și lor precum ni este și noue românilor cunoscinț'a celorlalte limbi, ce se vorbesc în patri'a mai strimță, căci amu doră sa încete odată acelu despreț reciproc de limbi, care învôlva o

dama nespnsă pentru poporul în mijloculu căru'a are sa funcționeze cine-va, cu deosebire că jude și medicu fără de a cunôșce limb'a poporului.

Câtu pentru barbati de specialitate nu dicem ca avemu abundanț'a, dară avemu barbati apti, cari sa fiă în stare de a ocupă catedre în ori care dintre facultățile ce se voru deschide. Unic'ă facultate aru fi pôte cea de medicină, carea siaru gasi mai anevioia la începutu barbati, cari sa ocupe catedre de medicină; dară și în privinț'a acest'ă concursulu odată scrisu aru delatură ori ce temere.

Se întielege, ca decâtă cum-va regimulu va procede că celui întru fericire repausatu alu lui Reichenstein, imbiindune cu câte o docentura privată și chiar și aceea estradominium, — nu se voru pré gasi barbati, cari sa fiă numai nișce apendici espuse tuturoru eventualitățiloru cu ascultătorii lor cu totu.

Numai voi'a de a face ce-va și pentru romani se va cere, și tôte greutățile voru disparé. Voi'a acest'ă aru fi inse și unu semn pentru romani, ca noi nu suntem numai în vre-o doi §§ numiti cetățieni egali îndreptățiti, ci ca începem a fi acest'ă și în realitate.

Tocm'a ni sosesc „Albin'a“ din Pest'a și din o varietate a densei vedem ca în privinț'a petitiunii amintite junimea româna, la consiliulu datu de Dr. Al. Mocioni a, rugatu pre deputatul Fr. Deak sa primescă rugarea ei și sa o subtervina dietei. Deputatul Deak inse fiindu bolnavu nu luă asupra subtervinerii suplicii; promise inse ca la tempulu seu va sprigină cererea cu tôte înființ'a sea „căci este justă și convine și cu convingerea sea.“

Evenimente politice.

Dieta Ungariei și termina Marti în 16/4 Aprile sesiunea presentă. Despre partid'a stâncei extreme din dieta se dice ca nu se va infățisă în Bud'a la cetirea cuventulu de tron de inchiere.

O șciire alarmatôria gasim în mai multe diurnale de cuprinsulu ca la ministeriulu de esterne imperiale a sositu din Petersburgu lucruri seriôse. După unii aceste privesc Români'a, după alții Galiti'a.

Diariulu „Progrès de Lyon“ trecendu în revista situațiunea esteriôra a Francei, se exprima astu-feliu asupra acestui subjectu: „Ceea ce rămâne din imperiulu Austriei regretă astadi de a nu fi fostu la culesulu laureloru germanice.“ Între germanii Confderatiunii de Sudu. singuri austriacii pastrasera suvenirulu din Koenigraetz și acum a sus-

FOISIORA.

Datenile la înmormentarea mortiloru din vechime pâna în timpurile nôstre.

(fine).

În Thibeth, o țiera în Asi'a posteriôra, ce se țiene de imperiulu chinez și carea numera cam 60,00,000 locuitori se facea înmormentarea în diferite tipuri. Fruntasii ardeau pre decedatii lor cu lemn de sandalu, seu și îmbalsamau și-i asiediau în piramide. Trupurile lamiloru și altor persoane preotiesci din contra se duceau pre deluri și acolo se espuneau de mâncare paseriloru. Seracii și alții fără medilôce și puneau mortii în sacu, și scoteau din cetate cu o processiune solemnă apoi i taiau în bucati și i aruncau la câni anume instruați pentru acest'ă. După acea adunau ôsele remase precum și craniulu (capatîn'a creriloru) și le înmormentau. O înmormentare simplă fără acestu actu înfioratoriu e numai la poporul celui mai de diosu. La toti inse avuti și seraci țiene preotulu mai întâiu o misă și indeplinesc următoarea operațiune deosebită: elu prinde pielea de pre crescetu, o întinde pâna atunci pâna cândă da unu sunetu, face o pocnitura, atunci se crede ca spiritulu a parasitu corpulu și procedeau la înmormentare.

Forțe caracteristice suntă și ceremoniele s a r a c e n i l o r u. — Mai întâiu spala mortulu, lu îmbraca cu o camesia, și dau ismene de inu și papuci. Capulu la înfășura într-o pansetură lungă, în care se înfășura mai în urma totu trupulu. Eră adecă lege că mortulu se duca cu sine în grôpa și bucată de inu. În grôpa inse mân'a mortulu și se pune sub capu și se asiedia cu fat'a cătra Mec'a. În tem-

pulu ceremoniei acestei se adunau în cas'a mortulu o multime de femei tânguitoare conduse (plătite), cari nu numai plangeau și se boceau cu voce înaltă, dar și șdăriau faci'a pâna la sânge. Voindu cei remasi în viaț'a a arêta ca casulu mortii i-a atinsu forțe tare, atunci în mai multe dile nu aprindeau foculu în case și nu-si schimbau vestmentele în cari i-a aflatu casulu de môrte. Înmormentările în intrulu cetatei seu bisericiloru le țineau de unu abuz. D'ace'a progadieloru s'afflu afară de orasiu.

Venim în fine la ceremoniele acelei comunități mari de care ne ținem și noi și cărei-a va apartine ore cândă omenimea întrega — adecă la c r e s t i n i s m u l u.

Usulu în m o r m e n t ă r i i (punerii în pamentu) trecu din Iudaismu în cristianismu, la cari afară d'ace'a credinț'a de resurcțiune nu se poté unu cu arderea cadavrelor. La creștinii cei primitivi se înveliau mortii în panseturi de inu și în grôpa se puneau cu capulu spre resaritu. Transportarea mortulu pâna la grôpa se facea prin consangeni și amici, cari lu ducea pre umere. Sicriile de comunu se pregateau din lemn, arare ori din metalu. De-ôra-ce creștinii môrtea o consideră nu de unu ce r e u, ci mai multă de începutulu unei vieti mai bune și prin urmare d'o binefacere, d'ace'a la densii s'au delaturatu femeile glasuitoare s'eu bocitoare din contra arderea faciiloru și luminariloru, că simbolulu luminei eterne, au luat unu sboru totu mai mare. Cu sut'a a patr'a s'a introdusu, datin'a — mai vertosu pentru ca se escă pestilenț'a — că mortii sa fiă dusi la grôpa de anumite persoane „parabolari.“ Locuri de înmormentare proprii inse n'aveau creștinii cei d'antâiu. Acesti-a persecutați, după cum e cunoscutu, de tôte

partile de cătra pagâni, erau necesități a-si exprime simțimentele lor de pietate, adorațiunea celui prea potente prin caverne, paduri și alte locuri ascunse, prin urmare și cu îngropatiunea fratiloru lor adormiti erau multumiti decâtă o poteau face ori în ce locu, cu atâtu mai vertosu, cu câtu chiar și mortii, creștiniloru se considerau din partea inimiciloru evangheliei de necurati și proserisi. Datin'a cea frumôsa d'a se portă înainte repusatulu pre cale o cruce s'eu unu crucifisu că simbolu alu credinției și trage origine dela începutulu sutei a șiese și numai într'a cinsprediecea a devenitu generală. Din contra înca în secululu alu patrulea le placeau a duce înainte sicriulu ramuri de palmi și olivi, înfrumșetându sicriulu nu arare ori cu lauru și girlanda de iedera. Cântarea la grôpa și în cas'a unde se afflu mortulu înca s'a introdusu p'atunci și în constituțiunile apostoloru se dice espresu: „La processiunile mortiloru lasati sa premerga acestor-a cantareti, decâtă au creditu în dlu.“ La grôpa unoru-a, cari s'au destinsu prin pietate și tari'a credinției se țineau și cuventări funebrale, ce'a ce inse eră mai multă numai o distincțiune extraordinară. Domnitoriloru și altor persoane înalte li se puneau în sicriu și însemnele de putere. Carolu celui mare fû îngropatu la Aachen într-o criptă în ornatu imperatescu p'unu tron d'auro, încinsu cu côrda, în mâna potirulu cu st. eucharistia și pre peptu cu evangeli'a care eră țientuită de diademacu ajutoriulu unei catene d'auru: pre diadema s'afflu crucea Salvatorulu, și la petiôre sceptru și scutulu. Grôpa se sigilă și d'asupra se radică unu arcu de triumf cu inscripțiunea: „Aici pauseza corpulu lui Carolu celui mare care a întinsu cu gloria imperiulu Franciloru, și carele a domnit fericitu 47 de ani.“

pina vedindu pre bavaresi si pre saxoni cum porta cu mandria pre peptu medalia commemorativa din 1866.

Partidulu nationalu este in ajuulu unei actiuni; tote fractionile sele tindu a se apropiu un'a de alt'a pentru a profita de grandorea actuala.

Pre de alta parte, viagiululu triumfalulu alu principelui Fridericu Carolu in Itali'a probedia pana la evidentia ca popoli de ras'a latina n'au intelesu inca necesitatea de a se uni intre densii la rendulu lor.

„Ce-va mai gravu de catu calatori'a principelui, a revelatu de curendu esistentia, deca nu a unei aliatie, deca celu putinu a unei intelegeri forte cordiale intre Itali'a si Germani'a. Voimu sa dicemu tratatulu incheiatu intre Peninsula cu o societate de banchieri germani pentru construirea fortaretilor sele.“

„Este evidentu ca in dosulu acestei combinatiuni se ascundu banii germâni — adeca ai nostri.“

„Dea, sa fia bine intelesu, ca aceste fortificatiuni nu voru fi construite precisamente pentru protegierea Italiei contr'a imperiului germanu.“

„Ieta-ne dara incongiurati de simpatii!“

„Cine e de vina?“

„Omeni bine informati afirmati ca Victoru Emanuelu, urmandu in asta privintia simtiementulu publicu, aru fi doritu sa ne dea, intr'o epoca ore-care a resbelului, concursulu armelor sale. N'a facutu, se dice, pentru ca alti l'a asigurat ca era prea tardiu.“

„Cum se pote dara, ca simtiemintele natiunei italiene, simpatice mai inainte, sa fi luatu intr'unu timpu asi'a de scurtu o directiune cu totul opusa, astu-feliu in catu suntu gata a deveni agresivi!“

„Sa cercetedie culpabili consciintele lor, deca mai au vre-un'a.“

Cestiunea de incredere supusa parlamentului cu ocaziunea reformelor financiale a dlui Sela, a resoluatu. Guvernulu a capatu o majoritate de 230 voturi contr'a 170, intrunite de opozitiune.

In aceeasi siedintia s'a ridicatu cestiunea religioasa. D. Lanz'a crede, ca puterea spirituala a Papei si autoritatea politica a guvernului italianu potu forte bine trai impreuna, cu conditionea unei libertati reciproce. Elu recunoste necesitatea de a aplica si in Rom'a legea asup'a corporatiunilor religioase in vigore in restulu Italiei, inse e de idea ca pentru o afacere asi'a delicata, e neaparatu de a accepta timpuri mai liniscite si de a lasa guvernului facultatea de a alege momentulu oportunu pentru a lucra.

In sut'a a nou'a se introduce datin'a d'a se inmormenta in capele si bisericu, de si cu multu mai nainte inca Teodosiu, Iustinianu si Carolu au datu legi contr'a ei. Totu atunci au inceputu si usulu ca membrii unei familie se fia inmormentati intr'unu locu, iera progadiete se faceau inca de multu in giurulu (bisericilor) caselor de rogaciune. De candu crestianismulu a devenitu religionea domnitoare s'a introdusu pre sub ascunsu si datin'a asi'a numita d'a m a n c a c a d a v r e l e, care degenerase forte iute si a provocatu o opunere legale. Inse nici odata nu s'a potutu suprima totalminte. Se pare ca s'au observatu si alte remanente pagane in societatea crestinesca, ce'a ce se vede din ordinatiunea lui Filipu II regele Franciei, in care oprise de exemplu smulgerea perului, sdarierea feciei, rumperea vestmintelor si altele.

Totu cam pre tempulu acest'a a venitu in moda si imbracarea mortilor in vestminte de calugeru seu calugerie, si se inmormentau in si in giurulu monastirilor. De aceea trebuiau sa testadie si daruri pre sem'a cestoru din urma, la din contra remaneau septamani intregi neinmormentati. Asi'a se dice ca cimiteriulu de copii din Parisu in an. 1410 a statu inchisu mai multe luni din cauza ca episcopulu pretinse contributiune prea mare. Pana ce in urma a pasitu politi'a la medilocu.

Cu tote acestea in sut'a 16 preotii din Parisu nu inmormentau pre nime, deca nu le testa ce-va la morte.

Diferitele confessiuni ale bisericu crestine, dupa cum e cunoscutu, au si diferite datini la inmormentari, inse tractarea acestoru-a cade afara de tema ce ne-amu propusu dela inceputu.

Dupa S c h w a n e n f e l d.

Petru-Petrescu.

Diet'a Ungariei.

In siedintia din 2 Aprilie a casei deputatilor se autentica mai intaiu protocolulu siedintiei precedente. — Presedintele ascerne conspectulu proiectelor de resolutiune si interpelatiunilor presintate in decursulu unei luni Martiu; elu anuncia mai departe verificarea definitiva a deputatului Fr. Schasser. Cate-va petitiuni ascernote presidiului catu si cele presintate de deputati, se transpunu comitetului petitiunariu. — Dupa une-altele referenza P. Ordody in numele comitetului verificatoriu despre protocolle de alegere a catorn-va deputati. I. Kautz referenza in numele comitetului bibliotecariu despre transferarea si asiedierea bibliotecei testate de resosatulu deputatu Ing. Ghycozy. — Cu aceste trece cas'a la ordinea dilei, la care sta continuarea desbaterii speciale despre novel'a de alegere, contra careia in siedintia de astadi vorbescu Ign. Helly si Al. Romanu. — In siedintia din 3 Aprilie a casei ablegatilor se cetece mai intaiu protocolulu siedintiei trecute. Mai multi deputati ascerne petitiuni, cari se transpunu comisiunei respective. Deputatii E. Matolay A. Lazar si D. Iranyi facu interpelatiuni de interesu particulariu, cari se trimitu in scrisu ministrilor respectivi. Dupa aceste se trece la ordinea dilei, la care sta continuarea desbaterii speciale despre legea de alegere. — K. Ghycozy luandu cuventulu tiene o cuventare lunga in care accentueza intre — altele interesele diferite a locuitorilor tierii, care au a fi reprezentate si aduse la valore in parlamentu.

Istori'a ne documenteaza ca pretolindeni si prin urmare si la noi legile se creara totu-de-un'a in interesulu acelei clase de poporatiune care a fostu reprezentata in parlamentu.

La crearea legii de alegere se ivesce deci intrebarea ca sa se dea seu nu unei clase a poporatiunei egemonia in parlamentu. Pentru de a raspunde la acest'a intrebare amintesce vorbitoriulu definitiunea care s'a produsu mai inainte in parlamentu, si care suna: Parlamentulu trebuie creatu asi'a ca sa-si tiene in elu cele trei interese principale ale statului equilibrulu pre depliu: legislatiunea, justitia si administratiunea. Nu se pote insa nega ca parlamentulu trebuie sa fia aptu a da intereselor tuturor claselor poporatiunei valorea, ca in modulu acest'a sa se inaintedie binele comunu. Acest'a se pote mai bine prin unu censu micu, caci atunci voru fi si cei mai putienu midilociti asi'a reprezentati incatu interesele lor se potu conduce pre calea desvoltarei etc. Vorbitoriulu dechiaru in fine ca voteza pentru propunerea lui Csernatony. La obiectulu ordinei dilei mai vorbescu inca Ed. Kallay, G. Klementisz si B. Halasz; cei doi dintaiu pentru propunerea lui Madarasz, celu din urma pentru a lui Csernatony. In siedintia de

S e r a

respinge Al. Almasy imputerea contelui Lonyay ca opozitiunea aru voi a „omori cu vorb'a“ obiectulu ce sta la ordinea dilei; opozitiunea voiesce numai a-lu pertracta radicalu. — L. Mocsary polemizeza cu vorbitorii, cari au combatutu dreptulu comunu de votisare, cu deosebire cu Ghycozy si D. Szilagyi si pledeza pentru dreptulu comunu de votisare. — T. Pechy vorbesce si voteza pentru propunerea lui Csernatony. Incheierea siedintiei la 8 ore.

In siedintia din 4 Aprilie se autentica protocolulu. Mai multi deputati asternu petitiuni, care se transpunu comisiunei respective. Se facu dupa aceste interpelatiuni din partea deputatilor Ed. Horn si K. Tisza. La ordinea dilei sta continuarea desbaterii speciale despre novel'a de alegere. In siedintia de astadi vorbescu S. Vukovics M. Iokai, K. P. Szalmáry, Th. Matkovic, M. Tancsics, Eug. Madarasz si P. Galu. La desbaterea despre introducerea partiei prime a legii de alegere mai suntu insinuatii inca 31 vorbitori.

Situatiunea in Transilvani'a.

(fine).

La un'a insa nu potemu sa nu reflectamu aci — si pre multime, si pre stimabilulu „Tel. Rom.“ adeca la aceea ca, deca astadi ungerii si sasii in Transilvani'a alegu mai numai guvernamentali, o facu acest'a mai vertosu din frica de — Romani. O suta de date avemu pentru acestu adeveru, dar — elu este deja atatu de recunoscutu, incatu — nu credemu sa se indoiasca cinene-va. Deci — deca romanii de o data s'aru pune a se impreuna cu opozitiunea magiara, abia esistente ici colea prin

Transilvani'a, — nu ore acesta aru ave efectulu d'a sparia si d'a face sa dispara si aceea mica opozitiune magiara?!

Regulele si doctrinele comune si generali ale logice si politice suntu pururea la locu intre impregiurari normale: in Transilvani'a — credemu ca nu vomu intimpină contradicere, deca vomu dice ca suntu abnormali; de unde si guvernulu se servesce totu de mesure abnorme.

Dar' — nu ni este scopulu de a polemisa; ce noi vremu sa indegetamu prin reflectiunea noastra este numai, ca — va fi de lipsa sa ne facemu calculu si combinatiunile numai noi cu noi. De aci incolea — ce va da Ddieu!

Amu constatatu cea-ce indegeta „Tel. Rom.“ si amu recunoscutu ca — este credintia forte a multor'a, si ca — nici in acesta privintia nu esiste esentiale diferentia intre opiniuni.

Ei bine: unde dara este diferentia si resp. divergentia cea mare?

Este, dupa convictiunea ce amu cascigatu, in persone si in opiniunea seu credintia despre persone. Aci se concentra greutatile.

In lupt'a lor pentru activitate, cei mai multi si dau aerulu si unii chiaru pretindu espresu ca, aru fi opozitionali si ca deci aru dori a pasi ca atari la alegeri si in diet'a ung. pentru d'a ataca din respoteri pre confiscatori drepturilor Ardelului si ale natiunei romane: dar' — passivistii, cautandu la trecutu si vedindu chiaru si in presinte pretotindenea cochetarea activistilor cu guvernulu seu cu partia lui, nu-i crede nici plecati, nici capaci de o opozitiune serioasa. Mai multu: ei, passivistii, fabi'a admitu ca, s'aru pote gasi 10—15 barbati cu destula garantia, adeca destulu de firmi si resoluti pentru o opozitiune consecinte si serioasa, si a caror'a alegere totdeodata sa fia posibilu — in butulu ueltilor guverniali!

Aci dara remane cestiunea de deslegatu; ea, curatu formulata, este urmatoarea: Activistii impreuna, pote-voru gasi 10—15 barbati, cu deplina garantia de neependintia, resolutiune, curagiu, ingagiati la deplina solidaritate? — si, deca i-aru gasi, activistii impreuna cu passivistii, li voru da totu spriginulu pentru reesire la alegeri si li voru secundu de a casa intru misiunea lor politica, reclamatoare de dreptu?

Astfelu cuprinsu, lucrulu este simplu si curatu: sa numimu personele si sa luamu asup'a-ne ingagiamentele necesarie, positive si precise, si — tota diferentia a incetatu. Passivistii nu mai potu avea cauza de a se retrage dela alegeri; caci — prin intrarea in dieta cu reserva, pentru scopulu de a reclama unu dreptu confiscatu, acestu dreptu nu se abandona si perde. Iera in catu pentru legea electorala cea rea si ne drepta din Transilvani'a, pre aceea, precum avuramu destula ocaziune de a pricepe tocmai la desbaterile asup'a legii electorale in diet'a de facia, magiarulu de buna voie abia se va pleca candu-va sa o reforme intru interesulu natiunei romane: precum de alta parte magiarulu si acum de trei ani, ca si pana aci, de o suta de ori a doveditu ca, este departe d'a avea inima si pricepere pentru presiunea noastra politica si morala — printr'o passivitate atatu de pucinu eficace si loru simtibile.

Damu deci si intru atat'a — activistilor dreptate, ca — mediulocale de lupta, de resistintia si de presiune facia de clic'a ce nationalminte si politicesc ne tiene despoiatu de drepturi, si prin acest'a ni impedeza desvoltarea naturale, — trebuie sa fia altele, mai potrice, mai eficace, mai batatore la ochii — si ai lor si ai lumii.

In catu pentru passivisti, nu ne potemu indoi ca ei pre bucuros voru adopta acesta politica de activitate opozitionale pre langa garantiile indegetate, dupa ce scimu ca densii si la 1869 au fostu — parte mare plecati la asemenea, si — numai din lipsa recerutelor garantii, adeca de nevoia au imbraciatu passivitatea absoluta. Numai intru acestu intelesu si noi amu recunoscutu passivitatea, fara totusi ca sa ne fimu potutu multiami cu trecerea ei incetu in — nepasare. Marturisimu ca de multe ori nu ni sciamu altfelu splicu — nici activitatea cea excesiva — cu gur'a activistilor, nici passivitatea cea excesiva in fapta a passivistilor, decatu din banuele si neincrederea unor'a catra alti. Astadi credemu ca a sositu timpul ca acest'a trebuie sa incete.

Intelegerea in acesta privintia intre activisti si passivisti, si preste totu intre toti romanii Trau-

silvaniei, ba și cu noi cei mai din coci, despre Banatu și Ungari'a, cu atât poți să trebi să fie mai usioră, cu câtu și unii și alți și totu cu totu vomu fi inspirati în politic'a noastră de — cea mai adeverată „buna credință,” și cu câtu în secretulu inimeloru nu va jace vr'unu scopu său interesu meschinu. — Nu supunemo, nu suntemu îndreptătiți a supune, ca în ori care tabera româna, s'aru află sufleru de omu, carele aru planu a duce pre fratele seu în curs'a străinului, pentru asecurarea jugului străinu în gutul bietului poporu român.

Aru fi tristu, tristu și miserabilu, deca cineva, aru nutri convingerea ca — națiunei române din Ardelu, astadi i lipsescu barbatii de lupta parlamentaria, și — totusi aru pretinde lupt'a parlamentaria! — Cine n'are armata și generari buni, sa siēda acasa și sa nu incēpa resboiu, deca nu vrea să patia rusine și sa sacrifice poporul!

Timpulu, precum credemu, este aprōpe, este chiaru aci, cāndu are sa se alēga brandea din zeru și națiunea sa cunōsca, sa se convinga, ca — ore fii ei, suntu toti ai ei și adeverati? sēu ca între ei se afla unii vicleni, dōra chiaru tradatori. Noi, totu trecutul nostru ni e marturie, ca — n'amu provocatu nici odata, nici chiaru facia de impilatorii străini, cu atâtu mai pucinu facia de vr'unu frate de unu sange — ur'a, furi'a și isband'a, poporului nostru. Nici n'a fostu dōra de lipsa. Dar' — pre unulu Ddieu juramu ca — nu vomu privi cu nepasare cāndu ni s'aru aretā specul'a unor ōmeni pre cont'a celoru mai sublime, mai sacre interese ale națiunei române! Seriositatea momentului — ni va scusā acēsta vorba. —

Atāt'a este, ce amu vrutu sa dīcemu, despre situatiune în Transilvani'a; astfelu noi, dupa studiulu impreginrārilor, o cuprindemu aceea situatiune. Amu descri'o cātu se pote de obiectiv, fāra cā sa-i facemu critic'a, sa cercetāmu pre lungu și pre largu: deca ea este buna sēu rea. Amu dorī cā ea, cum e, prin contielegere fratiēscă comuna, sa se folosēscă cātu mai bine, — celu pucinu — pentru limpedirea referințieloru. **B a b e s i u.**

Societatea romāna de cultura și limba din Silistri'a.

În „Tr. Carp.” aflāmu o dare de sēma, din carea sa vede ca s'a constituitu în Silistri'a o societate romāna. Din o cuventare a presiedintelui la constituire vomu capetā o informatiune despre scopulu societātiei. Deci esta cuventarea:

Domniloru! Buroulu provisoriu, pre care d-vōstra a-ti bine-voitu alu aclamā la deschiderea siedintiei, terminandu insarcinarea ce i se incredinția-se, se retrage, facendu locu ōmeniloru vrednici de tōta stim'a, cāror'a voturile d-vōstra le-au incredințiatu buroulu definitivu. Din parte-mi felicitāndu-ve pentru frumōs'a alegere, nu amu decātu a ve rennoi multiamirile cele mai caldūrōse pentru onōrea ce mi-ati facutu.

D. Christache Trandafilu ocupa fotoliulu de presiedinte și multiamesc adunārei, în numele comitetului și alu seu, pentru onōrea ce li s'a facutu.

Dupa aceea se votēza bugetulu societātiei pre anulu 1871—72, cu urmātōrele spese:

	Lei.	Bani.
1. Subventiunea scōlei romāne din Silistri'a	200	
2. Idem pentru scōl'a romāna din Ostrova	100	
3. Antrepris'a localului cancelariei	100	
4. Pentru mobiliaru	60	
5. Pentru iluminarea și incaldirea localului scōlei de adulti și cancelar.	60	
6. Creditu disponibilu pentru diferite spese	100	
In totalu:	620	lei noi.

Adunarea observa ca bugetulu e impovarat, în raportu cu venitul societātiei.

D. Presiedinte arata adunārei ca nutrește o via speranția, cum ca: apelandu la concursulu confratiloru nostri romāni, din tōte părțile, vomu avea unu numeru mai mare de membrii și ca cu încetulu și cu staruintia — cu voi'a Bunului Dmne-dieu — vomu ajunge a fi mandrii de romanescile nōstre întreprinderi: vediendu ca scōtele romāne functionedi în tōte urbele și catunele din aceste părți.

Domnii mei! Societatea nōstra abiā a potutu capetā increderea cātoru-va persōne, care au cunoscintie de situatiunea nōstra; asiā dara sa sperāmu ca vomu capetā increderea cea nemarginita a romanismului, și atunci vomu vedea cu bucuria inriuririle buneloru ajutorie, ce confratii nostri romāni, ne voru acordā; vomu vedea, în fine unu numeru formidabilu de membri și atunci totu mai strigā:

Traiēscă Societatea romāna de cultura și limba din Silistri'a! Traiēscă romanismulu.

Bugetulu se votēza neschimbatu.

Ōrele fiindu înaintate, siedinti'a se suspenda la 11^{1/2} ore sēr'a.

Presiedinte Chr. Trandafilu.

Secretariu C. Petrescu.

Varietāti.

**** (Lēta cine caută a se face nemuritoriu.)** De siguru nu acei ce prin vorbe frumōse și pompōse voiescu sa fericēscă națiunea loru, ci prin fapte reale. Dlu Georgiu Cristuriano, capitanu rom. în pensiune este unulu din cei dej cunoscuti bine facātori ai națiunei sele, a cāru nume nu se vede astadi pentru prim'a ōra inscrișu cu litere nesterse în cartea cea via, în inimile romāniloru ce cugeta romānescu. Dara togm'a impregiurarea acēst'a ne îndēmna a luā condeiulu spre a înregistrā o fapta nōua laudabile, pentruca vedēmu ca zelulu seu e neobositu intru a face bine și ne duce la acea convingere ca acestu zelu cresce progresāndu. Dlu capitanu a cumparatu cu banii sei pentru Seminarulu nostru archidieceșanu și pre numele acestui seminaru, de nou, unu fenatiu de 1000 stāngini □ în Beldiplaiu Strimbu, din susu de vam'a Buzelui, cu 100 fl. v. a. pe trecutu în cartea funduară a Telialui sub nr. 5299 cu venitu curatu de 12 fl. pre anu. Sa trāiēscă daruitoriulu la multi ani cā sa-si pōta realizā și planurile cele nobile de care peptulu și inim'a sea se vede ca este insufletitu.

**** (Fapta de modelu.)** În impregiurārele preotiei nōstre, carea în trecutu au fostu și în prezentu este avisata mai multu la ajutoriulu ei propriu, decātu la acelu din venituri sigure pentru serviciile sale oficiali este laudabile cāndu se afla preoti cari jertfescu pentru binele comunu și din putienulu celu capata dupa serviciile loru. Si unu astfelu de exemplu ni infatiōiēza și parochulu nostru din Costeni Ioanu Cupsi'a, carele în sinodulu parochiale tienutu în 2 Ianueriu a. c. a oferitu de buna voia venitul seu anuale din portiunea canonica în valōre de 90 fl. pentru biseric'a ce voiesce a si-o cladī comun'a, pāna cāndu biseric'a va fi cladita și data gat'a. Celoru meritati pre dreptu se cuvine și laud'a. —

**** Au estu de sub tipariu: „Cursu de practic'a gradinaritului și de economi'a casei,”** compus de Georgiu Vintil'a, abs. de economi'a rurala și profesore la scōl'a reale și comerciale în Brasiovu, și se afla de vendiare la autōrele seu. Pretiulu face 80 cr., cu tramitarea pre posta 86 cr. iēra pentru Romani'a 3 lei noi. Dela 10 esemplarie se da unulu rabatu.

Cuprinsulu. Gradinari'a, cultur'a legumiloru preste totu și în specialu. — Pestrarea legumiloru. — Prasirea, crescerea și altoirea pomiloru mari și mititei; cultur'a pomiloru în stare roditōre. Bōlele pomiloru și vindecarea loru. — Pestratulu pōmeloru. —

Economi'a casei. Uscatulu și muratulu legumiloru; uscatulu pōmeloru; uscatori'a. — Intrebuintiarea pōmeloru cā leguma; facerea nețarului, a cidrului și a vinarsului de pōme. Seratulu, afumatulu și peștratul carnei, slaninei, peșcelui și alu limbiloru. Prepararea siunciloru. Facerea de cārtabosi și cārnati. — Ce-va din bucataria. — Pestrarea ōneloru. — Facerea pānei. — Ce-va din laptaria. Facerea sapunului. — Spalatulu rufeloru. — Scōtērea peteloru. — Sterpirea molililoru și a altoru animale molestiōre etc. —

Opsiorulu este indiestratu cu 60 de ilustrațiuni și compus într'unu stilu cātu se pōte de popularu și întocmitu de asiā, încātu tinerimea cu ajutoriulu invetiatoriului sa se pōta orientā fāra multa slovaire. Pre de alta parte credu cā aru aduce și mai grabnicu ajutoriu, propunēndu-se poporului de cātra invetiatoriului sēu preotii nostri în dīlele de

serbatōre sēu de duminēca. Înse cā ostenel'a sa fia încoronata de celu mai bunu rezultatu e neaperatu de lipsa a se infintiā la fia-care scōla cāte o economi'a de modelu, care sa o lucre invetiatoriulu în regia propria, cultivāndu totu felulu de plante, dela care se pōte asteptā folosulu celu mai mare. Astfelu invetiatoriulu aratāndu poporului teoretice și practice ce este de facutu în economi'a, va castigā și densulu și și poporulu. — Despre susu memoratele economii rationale sēu de modelu — 'mi voiu luā libertatea a tractā într'unu articulu specialu. A sositu ōr'a suprema, aici ne-a mai rēmasu terenu de activitate, numai o economi'a rationala ne pōte mantui de nedusirea și ruinarea ce ne amenintia.

A fi cutropiti pre terenulu economicu nu în sēmna nici mai multu nici mai putienu, decātu a disparē de pre fati'a pamentului.

Mi se va obiēcā, ca cum sa-si forme die invetiatoriului o economi'a rationala, care consta din mai multe ramuri și nu numai din gradinaritu? De acēst'a încă s'a grigitu. Speru ca nu va trece anulu 1873 și economii nostri voru avē în legatura cu cursulu de practic'a gradinaritului unu opu completu de economi'a rurala, (cuprindēndu și cultur'a viiloru, a vermiloru de metasa, precum și stuparitul) tractatu conformu progresului, ce l'a facutu esperiinti'a și sciinti'a pāna acum și mai alesu în cesti vre-o 30 ani din urma *).

**** (O proba.)** „Albin'a” s'a apucatu și bine lace, a reproduce corespondinție de ale „Romanului” serise de unu „Camieliu” din Vien'a. Scopulu e cā sa veda publiculu „Albinei” ce absurditāticolosale, rectius cāte odata ce neadevereri în fame se asternu pre mēs'a cetitoriloru „Romanului” prin contraband'a asta literaria. În adeveru, mijlocu mai acomodatu de a întiercā gustulu de cetitu diurnale nu este decātu celu din corespondinție cā a „Romanului.” „Albin'a” dice: „Sa aratāmu absurdulu, sēu neesactulu, sēu nesocotitul și copilarēsculu, sēu invidiosulu și calumniosulu, sēu ce?!?” Ne mirāmu ca afla și copilarēscu în acele corespondinție, cāci tat'a dela Brasiovu le tramite copilulu i la Vien'a gat'a și apoi dōra nu se voru copilari corespondințiile prin purisare? de siguru ele-su copilarōse încă dela tat'a de acasa. —

† Francisu de Lemeny, proprietariu din Fodor'a Ungurēscă, cu anima doliōsa, anuncia, cumca bunulu seu consangianu și amicu Ioane Bobu, de copalnicu-monașturu directore de cancelaria pensionatu alu fostulu tribunatu ces. reg. provinciale din Sabinu au repausatu în Domnulu în 7. a. l. c. sēr'a la 6 ōre în Clusiu, în etate de 72 ani.

Redausatulu — carele a fostu consangianu de aprōpe alu nemoritoriului Episcopu Ioane Bobu — a functionatu în serviciu de statu în tempu îndelungatu; erā unu oficialu zelosu de unu caracteru nepatatu, unu omu cu anima blanda și nobile și de o conversatiune lōrte atrāgātōre. În starea sea cā amploiatu si-a petrecutu partea cea mai mare a vietiei sale în Clusiu, unde a fostu pretiuitu de toti în tōte clasele societātiei. Liubindu-si națiunea sea romāna totu deodatu a pretiuitu și celelalte națiuni din patria, cātu în totu tempulu a sciutu castigā increderea și liubirea tuturoru, asiā cātu numele lui va fi lungu tempu încă în buna aducere aminte numerosiloru sei cunoscuti de aici și din tōta Transilvani'a.

Înmormentarea dupa ritulu gr. cat. va fi în 9 a. l. c. Marti la 4^{1/2} ōre d. pr. Amicii și volitorii de bine i voru petrece remasitiile pamentesci dela locuinti'a sea din strad'a interiōra a carbuniloru Nr. 153 în cemetieriulu comune, unde va dormi somnulu eternu cu multi amici premersi aisei cu cari împreuna au ostenitu în viēti'a sea.

A dōu'a dī Mercuri în 10 Aprilie la 10 ōre înainte de prāndiu se va celebrā s. liturgia pentru repausulu sufletului seu în biseric'a greco-cat. din locu.

La cari pentru ai dā onōrea ultima suntu invitati toti cunoscutii, amicii și volitorii de bine.

Fiei tierin'a usiōra!

Clusiu, în 8 Aprilie 1872.

*) Suntu rogare tōte dītuariile nationale cis- și transcarpatine a reproduce acestu anuciū.